Buletin Informativ electronic al ADR Centru iunie 2014

Cooperare pentru dezvoltare

Spitalul regional din Orhei a fost vizitat de Ministrul pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei, Gerd Müller

Spitalul „ Sf. Panteleimon" din Orhei a fost vizitat, ieri seara, de ministrul german pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare, Gerd Müller. Oficialul strain a fost însoţit de premierul Iurie Leancă şi ministrul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor Marcel Răducan.

"Vizita înaltului oficial german vorbește despre susținerea Germaniei și suportul aceteia în domeniul dezvoltării regionale în Republica Moldova și a proiectelor de dezvolatre regioanlă care sînt implementate cu succes de către Agențiile de Dezvoltare Regională din țara noastră", a susţinut ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan.

Vizita a fost făcută în contextul în care spitalul din Orhei a beneficiat de fonduri pentru creșterea eficienței energetice, oferite prin intermediul KfW și GIZ (Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei). Proiectul-pilot "Creșterea eficienței energetice a Spitalului Regional Orhei" a fost implementat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) în perioada noiembrie 2012- decembrie 2013, iar suma totală a proiectului a fost de 6312,00 mii lei.

Elena Palanciuc, șefa spitalului Orhei, a ținut să menționeze în cadrul vizitei oficialilor că la moment se fac lucrări de replanificare în secţia perinatală, care anterior a fost renovată şi izolată termic. În proporţie de 60% lucrările la acest bloc au fost realizate graţie suportului german prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Centru. Anul trecut, în urma izolării termice a blocului, s -a reuşit economisirea a peste 400 de mii de lei.

De la mijlocul acestui an, spitalul mai beneficiază pentru creşterea eficienţei energertice de o sumă ce depăşeşte o jumătate de milion de euro din partea Agenţia de cooperare Internaţională a Germaniei (GIZ).

Spitalul din Orhei are o capacitate de 410 locuri şi la moment este unul dintre cele mai mari spitale din Republica Moldova. Instituţia deserveşte pacienţi şi din raioanele vecine precum Teleneşti, Rezina, Şoldăneşti sau Criuleni.

În anul curent, a fost aprobat spre implementare de către ADR Centru un proiect similar de creștere a eficienței energetice la Nisporeni. Astfel, Regiunea de Dezvoltare Centru beneficiază în continuare de suportul financiar al donatorilor internaționali, prin aportul cărora are loc creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

În acest număr:

Gerd Müller la Orhei	1
Ediţia a V-a a Forumului Economic Regional	2
"Moldova Business Week" RDC	3
Ședința CRD Centru din 06 iunie 2014	4
Procesul de implementare a PRS în MDS în Regiunea de Dezvoltare Centru	5
Consultări publice a PRS în AAC	6
Recepție la terminarea lucrărilor în cadrul proiectului de la Spitalul regional Orhei	7
Au început lucrările în cadrul proiectului regional „Eliberarea izvoarelor rîului Bâc în s.Temeleuți"	7
O delegație suedeză în vizită în RDC	8
Parteneriatul USAID—ADR Centru	8
Germanii sînt interesați de RDC	9

În Regiunea Centru s-a desfășurat Ediţia a V-a a Forumului Economic Regional

Pe data de 3 iulie curent, la Ungheni s-a desfășurat cea de-a V-a ediţia a Forumului Economic Regional, care are drept generic "Dezvoltare economică prin parteneriate durabile".

Forumul a fost organizat de către Agenţia de Dezvoltare Centru și Consiliul Raional Ungheni, în parteneriat cu alte instituţii naţionale şi internaţionale.

Președintele Consiliului raional Ungheni, Iurie Toma, a menționat în cuvîntul său de salut faptul că "Este deja o frumoasă tradiţie ca raionul Ungheni să găzduiască evenimente transfrontaliere şi regionale de anvergură". La Forum participă reprezentanţi ai administraţiei publice centrale, regionale şi locale, ai ambasadelor, sectorului asociativ privat, mediului de afaceri din România, Belarus, Ucraina, Polonia, Ungaria, Lituania, Estonia.

Reprezentantul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Igor Malai, a salutat organizarea unor astfel de evenimente importante pentru dezvoltarea regiunilor țării subliniind faptul că asemenea activități sporesc crearea noilor parteneriate cu antreprenorii locali în vederea identificării unor idei și afaceri de succes.

"Dezvoltare prin parteneriate durabile - este una dintre prioritățile de care ne conducem în activitatea pe care o desfășurăm. Acest eveniment, organizat anual crează noi oportunități de dezvoltare a regiunii Centru și ne bucurăm să constatăm faptul că după ediţiile anterioare au fost stabilite relații frumoase", a menționat directorul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, Tudor Meșina.

Obiectivele majore ale Forumului ţin de promovarea şi susţinerea competitivităţii economice prin impulsionarea dezvoltării parteneriatelor regionale puternice, prezentarea practicilor de succes şi facilitarea dialogului între toţi actorii implicaţi în crearea unui mediu economic competitiv şi atractiv, cu o creştere economică durabilă şi cuprinzătoare.

Astfel, agenda forumului include prezentări şi discuţii privind noi oportunităţi de dezvoltare a afacerilor, intensificare a parteneriatelor şi atragere a investiţiilor în regiune în contextul semnării Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, prezentări a agenţilor economici şi activităţi de tip business to business.

În a doua jumătate a zilei, programul a inclus vizita delegaţiilor la agenţi economici de succes din regiunea Centru, unde participanții au făcut schimb de experiență și practici pentru buna gestionare a unei afaceri.

“Moldova Business Week” - cel mai mare eveniment în domeniul dezvoltării afacerilor s-a desfășurat în Regiunea de Dezvoltare Centru

Pe data de 9 iunie, la Hîncești, a avut loc unul dintre cele mai importate evenimente organizate anual pentru mediul de afaceri din regiunea centru. Acesta s-a desfășurat la inițiativa Ministerului Economiei, Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului (MIEPO) în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Dezvoltare Regională Centru și Administrația publică a raionului Hîncești.

La Hîncești au fost prezenți viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Victor ZUBCU, viceministrul Ministerului Economiei, Dumitru GODOROJA, președintele CRD Centru, Grigore COBZAC, directorul ADR Centru, Tudor MEȘINA, reprezentantul ODIMM, primarul orașului Hîncești, Alexandru BOTNARI, precum și antreprenori din regiunea centru.

Directorul ADR Centru a punctat faptul că aceste întruniri sînt organizate pentru a stabili necesitățile concrete de investiții și de a trasa perspective de atragere a investitorilor în regiuni.

"Această manifestare este una foarte importantă dat fiind fapul că sînt bine cunoscute eforturile autorităților cu privire la redresarea situației în domeniul social, acolo unde autoritățile vin cu investiții majore, iar aceste investiții au un impact semnificativ asupra sectorului economic prin crearea locurilor de muncă, diversificarea spectrului de servicii, dar acest lucru nu este de-ajuns. Adevărata creștere a economiei se va produce atunci cînd va începe a lucra sectorul privat" a specificat președintele CRD Centru.

"Statistica arată că 57% din volumul producției industrial este concentrate în municipiul Chișinău, și 63% din rîndul întreprimderilor mici și mijlocii sînt la fel din Chișinău, astfel vedem absolut necesară organizarea acestor evenimente. Sectorul privat are nevoie de un stimul, dar adevăratul lucru care ne împiedică este elementul de atitudine", a relevat V. ZUBCU.

Acesta a îndemnat participanții să fie activ în domeniul dezvoltării sectorului privat pentru că de fiecare în particular depinde diminuarea dezechilibrului economic și creșterea nivelului de trai.

"Moldova Business Week" s-a desfășurat în perioada 5 - 12 iunie în toată țara, cu scopul de promovare a potențialului de export și de atragere a investițiilor în R. Moldova.

Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru s-au întrunit la Hîncești

Hîncești, 6 Iunie 2014 - Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (CRD Centru) s-au întrunit în cea de-a doua ședință ordinară din acest an.

La ședință au mai participat, șeful Direcției Generale Dezvoltare Regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian BÎNZARU, reprezentanți ADR Centru, experți oferiți de GIZ, reprezentanți ai Autorităților locale și mass-media. Grigore COBZAC, președintele CRD Centru, gazdă a ședinței de astăzi, a salutat pe cei prezenți exprimîndu-și convingerea că organizarea ședințelor în diferite raioane din centrul țării va permite membrilor CRD să cunoască mai bine regiunea și necesitățile fiecărei zone.

Membrii consiliului prezenți la ședință au fost informați cu privire la Programul Regional Sectorial în Aprovizionare cu Apă şi Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, care a fost discutat în cadrul Audierilor Publice organizate de ADR Centru pe data de 04 iunie curent.

"Aprobarea Programului Regional Sectorial în Aprovizionare cu Apă şi Canalizare este rezultatul muncii de doi ani de zile a unei echipe formate din experți naționali și internaționali, membri ai grupurilor de lucru din regiune și a specialiștilor din cadrul agenției și a ministerelor de resort. Aceste documente vor ajuta autoritățile locale la scrierea unor propuneri de proiect argumentate din punct de vedere al aspectului contextului regional", a relatat reprezentantul MDRC, Valerian BÎNZARU.

Amintim că Regiunea de Dezvoltare Centru are aprobate două Programe Regionale Sectoriale în domeniile Managementul Deșeurilor Solide și Efi-cienţa Energetică a Clădirilor Publice care au fost aprobate prin decizia CRD Centru din 12 februarie 2014.

La moment se desfășoară ateliere de lucru pentru elaborarea Programului Regional Sectorial Dru-muri regionale şi locale pentru Regiunea de dezvoltare Centru.

De asemenea în timpul întrunirii a fost discutată derularea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru 2016 -2020, cît și implementarea politicii de dezvoltare regională în autorităţile publice locale de nivelul II din Regiunea de Dezvoltare Centru.

La finalul întrunirii a fost organizată o vizită la proiectul regional „Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lăpuşna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul „Manuc-Bey", or. Hînceşti, implementat de ADR Centru din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

Procesul de implementare a Programului Regional Sectorial Managementul Deşeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Centru

Implementarea Planului de Acţiuni a Programului Regional Sectorial de Management al Deşeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Centru continuă cu elaborarea Studiilor de Fezabilitate/Evaluarea Impactului asupra Mediului pentru sistemele regionale de gestionare a deşeurilor, în zona 2 de management Călăraşi, Nisporeni, Ungheni, realizate cu suportul Agenției de Cooperare a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale".

Astfel, pe data de 01 iulie 2014, la Ungheni, a fost organizată cea de-a doua ședință a - Grupul de Lucru pe Proiect, la care au participat şi reprezentanţi ai Ministerului Mediului.

În cadrul şedinţei au fost discutate activităţile întreprinse în Zona 2 de management a deşeurilor cu privire la situaţia curentă în colectarea datelor ce ţin de managementul deşeurilor și opţiunile pentru selectarea terenului de amplasare a depozitului regional de deşeuri. De asemenea, participanții la atelierul de lucru au stabilit pașii următori pentru perioada iulie - decembrie 2014.

Procesul este susţinut integral de către Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor şi Ministerul Mediului şi se încadrează pe deplin atît în politica regională, cît şi în cea de protecție a mediului promovate de ambele instituții la nivel național.

Amintim că Agenția de Dezvoltare Regională Centru, cu suportul Agenției de Cooperare a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova", domeniul de intervenție 2 "Planificarea și Programarea Regională", au inițiat procesul de implementare a Programului Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide (PRS MDS), aprobat de Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru la 12 februarie curent.

Pentru realizarea cu succes a acestui proces a fost instituit Grupul de Lucru Sectorial Regional (GLSR), dar și - Grupul de Lucru pe Proiect (GLP), Zona 2 de management a deșeurilor (Călărași, Nisporeni și Ungheni) în componența căruia se regăsesc reprezentanți a mai multor instituții (consiliile raionale, primăriile reședință de raion, inspecțiile ecologice raionale, centrele de sănătate publică). Prima ședință a Grupul de Lucru pe Proiect s-a desfășurat pe 13 martie în orașul Chișinău.

Consultări publice a Programului Regional Sectorial de Alimentare cu Apă şi de Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru

Ialoveni, 04.06.2014. Autoritățile publice locale (APL) din Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC) și alte părți interesate s-au întrunit astăzi în orașul Ialoveni, pentru a se informa și a pune în discuție *Programul Regional Sectorial (PRS) de Alimentare cu Apă şi de Canalizare (AAC)* pentru Regiunea de Dezvoltare Centru.

La audierile publice au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC), Cancelariei de Stat, experți de la Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), USAID, Agenției de dezvoltare a Austriei (ADA), Proiectului Elveţiei de Apă şi Sanitaţie în Moldova (ApaSan), specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru), reprezentanți APL de nivelurile I și II și operatori AAC.

În prima parte a întrunirii participanților li s-a prezentat Programului Regional Sectorial AAC, iar în a doua parte ei au venit cu propuneri concrete de îmbunătățire a documentului strategic.

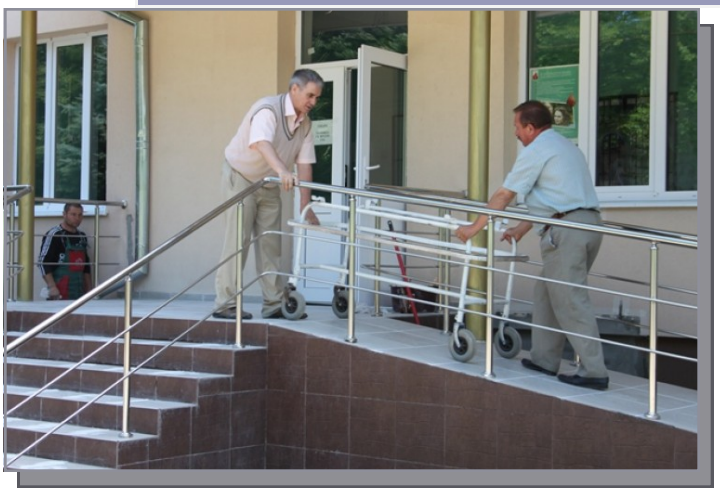
***"Întrunirea de astăzi se dorește a fi una interactivă pentru ca împreună să avem un document bun în baza căruia vom implementa un șir de proiecte regionale de succes"* a menționat directorul ADR Centru, Tudor Meșina.**

Programul Regional Sectorial de AAC este îmbunătățit în urma propunerilor recepționate, iar vineri, 06 iunie 2014 va fi înaintat spre aprobare Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru.

Programele Regionale Sectoriale (PRS) reprezintă un instrument operațional în planificarea regională cu menirea de a spori capacitatea APL în elaborarea proiectelor regionale durabile şi crearea condiţiilor pentru dezvoltarea fluxului de proiecte în domeniul de Alimentare cu Apă şi Canalizare. PRS incorporează necesitățile de dezvoltare în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), respectându-se conformitatea acestora cu politicile sectoriale, practicile existente și cadrul strategic relevant.

Amintim că Regiunea de Dezvoltare Centru are aprobate două Programe Regionale Sectoriale în domeniile *Managementul Deșeurilor Solide* și*Eficiența Energetică a Clădirilor Publice* care au fost aprobate prin decizia CRD Centru din 12 februarie 2014. La moment se desfășoară ateliere de lucru pentru elaborarea Programului Regional Sectorial *Drumuri regionale şi locale* pentru Regiunea de dezvoltare Centru.

Lucrările de reorganizare a acceselor în blocul terapeutic a spitalului raional Orhei au fost finalizate

Pe data de 02 iulie, a avut loc procedura de recepție la terminarea lucrărilor, la obiectul "Reconstrucția acoperișurilor cu reorganizarea acceselor în blocul terapeutic a spitalului raional Orhei (gastrologie și terapie)" din cadrul proiectului „Creșterea eficienței energetice la spitalul regional Orhei" la care au fost prezenți membrii comisiei conform ordinului emis de către ADR Centru.

În urma vizitei de monitorizare membrii comisiei, au semnat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor. Urmează ca în timpul apropiat să fie organizată procedura de recepție finală la acest obiect.

Amintim că solicitantul proiectului „Creșterea eficienței energetice la spitalul regional Orhei" este Consiliul Raional Orhei. Obiectivul general al proiectului fiind sporirea eficienței energetice a spitalului.

Proiectul-pilot "Creșterea eficienței energetice a Spitalului Regional Orhei" este implementat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru)cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), iar suma investițiilor în măsurile de eficiență energetică au fost de 6312,00 mii lei.

Au început lucrările în cadrul proiectului regional „Eliberarea izvoarelor rîului Bâc în s.Temeleuți”

Specialiștii din cadrul secției Managementul proiectelor a Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) au întreprins o vizită de lucru la proiectul „Eliberarea izvoarelor rîului Bâc în s.Temeleuți", raionul Călărași.

La întrunire au fost prezenți primarul s.Temeleuți, managerul de proiect, antreprenorul general, dar și reprezentanți ai serviciilor desconcentrate.

În timpul ședinței de lucru a avut loc transmiterea traseului către antreprenor, în cadrul proiectului regional menționat mai sus. Aici specialiștii ADR Centru împreună cu managerul de proiect și reprezentanții serviciilor desconcentrate au determinat punctele de intersectare a rețelelor de comunicații și noului apeduct.

Amintim că pe data de 30 aprilie 2014, în incinta Casei de cultură a s. Temeleuți, r. Călărași s-a desfășurat lansarea proiectului „Eliberarea izvoarelor râului Bîc în satul Temeleuți, raionul Călărași", finanțat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) din Fondul Național de Dezvoltare Regională. Suma totală a proiectului actualizat constituie 6 637 750.00 lei.

Scopul acestui proiect este restabilirea volumului de apă în râul Bîc, precum și aprovizionarea cu apă potabilă de calitate a populației din s. Temeleuți, r. Călărași. În urma proiectului se va construi un sistem de aprovizionare cu apă potabilă în satul Temeleuți, iar izvorul rîului Bâc va fi eliberat, astfel majorându-se debitul de apă în râu.

O delegație suedeză în vizită de documentare la un proiect de dezvoltare regională

O delegație suedeză condusă de Henrik Huitfeldt, Consilier, Șef de cooperare pentru dezvoltare, Ambasada Suediei, Chișinău, au efectuat o vizită de studiu la proiectul interregional *"Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deşeurilor solide în raioanele Şoldăneşti, Rezina şi Floreşti".*

Oaspeții au fost documentați cu situația curentă de implementare a acestui proiect. La moment decurg lucrări de proiectare la obiect.

Delegația suedeză a întreprins această vizită cu scopul de a vedea rezultatele inițiativei de optimizare a managementului deșeurilor, care este implementată cu sprijinul Guvernului Germaniei, acordat prin intermediul proiectului GIZ „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova". Proiectul GIZ este co-finanțat de Guvernul Suediei cu 5,5 milioane de euro, acordați pentru planificarea și programarea regională. Inițial, după implementarea proiectului, circa 77 de mii de locuitori vor beneficia de un sistem comun de MDS. Ulterior, este preconizată extinderea proiectului, pentru a acoperi necesităţile a 200 de mii de locuitori din cele trei raioane.

Parteneriatul cu USAID va spori monitorizarea efectelor proiectelor investiționale asupra mediului înconjurător

Specialiștii din cadrul secției Managementul proiectelor a Agenției de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) în parteneriat cu reprezentanții USAID au participat la o masă rotundă în vederea transmiterii practicii experților americani către angajații ADR Centru pentru monitorizarea efectelor proiectelor investiționale asupra mediului înconjurător.

Această întrunire a fost organizată în cadrul implementării *proiectului „Construcţia staţiei raionale de epurare şi dezvoltarea sistemului public de canalizare şi epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar"*, care este implementat de ADR Centru și finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională și USAID.

Reprezentanta de Agentul de Mediu al Biroului USAID de la Washington (BEO) și a Responsabilului Misiuni pe probleme de Mediu MEO, precum și reprezentanții USAID pentru Ukraina/Moldova/Belarus MEO, prezenți la Masa rotundă au împărtășit colegilor din Republica Moldova practici moderne de implementare a proiectelor în domeniul alimentării cu apă și canalizare care reduc efectele de poluare a mediului înconjurător.

Primarul de Telenești și managerul de proiect au dat asigurări că vor fi respectate toate normele necesare pentru implementarea proiectului regional conform standardelor de înaltă calitate.

Suma solicitată pentru implementarea proiectului este de 27 367 380,00 mii lei. Pentru anul 2014 în vederea implementării acestui proiect au fost alocați 5 000,00 mii lei din FNDR și USAID vine cu un aport de 498 913 de dolari pentru utilajul statiei de epurare.

Germanii sînt interesați de Regiunea de Dezvoltare Centru

O delegație de oficiali germani au vizitat în după-amiaza zilei de ieri, 18 iunie, Agenția de Dezvoltare Regională Centru. Oaspeții germani au inițiat această vizită cu scopul de a se familiariza cu procesul de implementare al proiectelor de dezvoltare regională din țara noastră, dar și pentru a face cunoștință cu detalii despre proiectele implementate în RDC cu suportul Guvernului Germaniei.

La întrunire au participat viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, vicepreședintele Consiliului Regional pentru dezvoltare Centru, Vasile Bîtca, directorul ADR Centru, Tudor Meșina, reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), precum și specialiști din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Centru.

Astfel, delegația străină s-a arătat interesată de procesul de planificare strategică la nivel de regiune, dar și de mecanizmul de implementare a proiectelor de anvergură și de asigurare a durabilității acestora.

Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, a menționat că ministerul apreciază înalt investițiile substanțiale care sînt acordate de partea germană pentru proiectele de dezvoltare regională în vederea creșterii nivelului de trai al populației din Republica Moldova.

Oficialii germani au subliniat faptul că la întrunirea cu reprezentanții Ministerului de Externe al RM din 16 iunie curent, au fost stabilite două priorități pe care va merge cu investițiile partea germană, una dintre acestea fiind dezvoltarea regională.

Amintim că, din 2010 până în prezent, Guvernul Germaniei prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a oferit țării noastre suport financiar în sumă de circa 17 milioane de euro. Banii au fost oferiți pentru asigurarea cu apă şi canalizare a populației, gestionarea deşeurilor și eficienţa energetică a clădirilor publice.

Acest buletin informativ este elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru

Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.
Agenţia își desfășoară activitatea pentru cele 13 raioane cuprinse în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), şi anume: *Anenii Noi, Călăraşi, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Străşeni, Şoldănești, Telenești, Ungheni.*

Pentru informaţii suplimentare contactaţi:

Serviciul de presă al ADR Centru
Responsabil de comunicare: Lilia Ţurcan
Tel:/fax: +373268 2 26 92
www.adrcentru.md
e-mail: oficiu.adrc@gmail.com